

Έκθεση Εφαρμογής της Σύμβασης Ααρχους 2017:

Η Σύμβαση Ααρχους (Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-Making and Access to Justice in Environmental Matters) υπεγράφη στις 25 Ιουνίου 1998 στην πόλη Aarhus της Δανίας, με πρωτοβουλία της Οικονομικής Επιτροπής των Η.Ε για την Ευρώπη (UNECE) και κατά τη διάρκεια της 4ης Υπουργικής Διάσκεψης της πολυμερούς διαδικασίας «Περιβάλλον για την Ευρώπη». Η Σύμβαση που ετέθη σε ισχύ στις 30/10/2001, απαριθμεί σήμερα 47 συμβαλλόμενα μέρη μεταξύ των οποίων και η χώρα μας (Ν. 3422/2005 ΦΕΚ Α 303/13-12-2005). Επίσης, η Σύμβαση, έχει κυρωθεί από την ΕΕ με την Απόφαση 2005/370/ΕΚ του Συμβουλίου της 17ης Φεβ. 2005.

Η Σύμβαση, έχει χαρακτηριστεί ως ένα από τα πιο αναλυτικά και νομοτεχνικά επεξεργασμένα διεθνή κείμενα που ρυθμίζουν την ενημέρωση, τη συμμετοχή του κοινού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για ζητήματα που αφορούν το περιβάλλον. Βασικό στόχο της αποτελεί «η προστασία του δικαιώματος κάθε ατόμου από τις παρούσες και μελλοντικές γενεές να ζει σε περιβάλλον κατάλληλο για την υγεία και την ευημερία του».

Μεταξύ των γενικών υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών για την εφαρμογή της Σύμβασης είναι : η υποχρέωση για τη λήψη νομοθετικών ή κανονιστικών μέτρων για την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης (πχ ψήφιση νόμου στον οποίο θα ενσωματώνονται οι διατάξεις της Σύμβασης, έκδοση εξουσιοδοτικών νομοθετικών κειμένων ή ερμηνευτικών εγκυκλίων), ο έλεγχος των δημοσίων αρχών ως προς τη απαρέγκλιτη εφαρμογή των διατάξεων, η υλοποίηση δράσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης, ούτως ώστε το κοινό να μπορεί να διαχειριστεί και να αξιολογεί την περιβαλλοντική πληροφόρηση που του παρέχεται, η διασφάλιση της ισότιμης άσκησης του δικαιώματος περιβαλλοντικής πληροφόρησης για όλους χωρίς διακρίσεις λόγω υπηκοότητας, ιθαγένειας κ.α

Επιπλέον, σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της Σύμβασης υπεγράφη το Πρωτόκολλο του Κιέβου σχετικά με το Μητρώο Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων (PRTR). Η ΕΕ υπέγραψε το πρωτόκολλο το 2003, ενώ στη συνέχεια προέβη και στην έκδοση σχετικού κανονισμού (166/2006), ενσωματώνοντας τις διατάξεις του πρωτοκόλλου στην κοινοτική νομοθεσία και συστήνοντας ένα μητρώο έκλυσης και μεταφοράς ρύπων σε επίπεδο Ε.Ε με τη μορφή βάσης δεδομένων προσπελάσιμης από το κοινό.

Η εν λόγω Σύμβαση βασίζεται σε τρεις πυλώνες και αποτελείται από 22 Άρθρα και 2 Παραρτήματα. Ειδικότερα:

Ο **πρώτος πυλώνας της Σύμβασης** αναφέρεται στο δικαίωμα των πολιτών να έχουν πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες διακρίνεται σε 2 μέρη (ενεργητική και παθητική πληροφόρηση). Το **πρώτο μέρος** αφορά το δικαίωμα του κοινού να αιτείται την παροχή πληροφοριών από τις δημόσιες αρχές και την υποχρέωση των δημοσίων αρχών να παρέχουν τις πληροφορίες αυτές (αρθ.4). Το **δεύτερο μέρος** αφορά το δικαίωμα του κοινού να λαμβάνει πληροφορίες, και την υποχρέωση των δημοσίων αρχών να συλλέγουν και να διαχέουν την πληροφόρηση χωρίς να απαιτείται προηγούμενη αίτηση εκ μέρους του κοινού (αρθ.5).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει προχωρήσει στην θέσπιση σχετικών νομοθετικών μέτρων για την εφαρμογή της Σύμβασης. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τον πρώτο πυλώνα της Σύμβασης, έθεσε σε εφαρμογή σε κοινοτικό επίπεδο την Οδηγία 2003/4/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες, η οποία κατήργησε την προηγούμενη Οδηγία 90/313 και η οποία επεκτείνει την δυνατότητα πρόσβασης του κοινού στην περιβαλλοντική πληροφόρηση.

Ο **δεύτερος πυλώνας** της Σύμβασης αναφέρεται στην συμμετοχή του κοινού στην λήψη αποφάσεων και διακρίνεται σε 3 μέρη. Το **πρώτο μέρος** αφορά την συμμετοχή του κοινού κατά τη λήψη αποφάσεων επί συγκεκριμένων δραστηριοτήτων ή έργων (Άρθρο 6). Το **δεύτερο μέρος** αφορά την συμμετοχή του κοινού στην προετοιμασία περιβαλλοντικών σχεδίων, προγραμμάτων και πολιτικών. (Άρθρο 7). Τέλος το **τρίτο μέρος** αφορά την συμμετοχή του κοινού στην προετοιμασία νόμων, κανονισμών και νομικά δεσμευτικών κανόνων (Άρθρο 8).

Η προστιθέμενη αξία του δεύτερου πυλώνα της σύμβασης έγκειται στο γεγονός ότι συντελεί στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς οδηγεί στη λήψη αποφάσεων λιγότερο επιζήμιων για το περιβάλλον λόγω της μεγαλύτερης ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα.

Ο δεύτερος πυλώνας της Σύμβασης, εφαρμόζεται στο κοινοτικό δίκαιο με την Οδηγία 2003/35/EK, σχετικά με τη Συμμετοχή του Κοινού στην Κατάρτιση ορισμένων Σχεδίων και Προγραμμάτων που αφορούν το Περιβάλλον, η οποία τροποποίησε την Οδηγία 85/337/ΕΟΚ για την Εκτίμηση των Επιπτώσεων Ορισμένων Σχεδίων Δημόσιων και Ιδιωτικών Έργων στο Περιβάλλον και την Οδηγία 96/61/ΕΟΚ περί της ολοκληρωμένης πρόληψης και ελέγχου της ρύπανση.

Ο **τρίτος πυλώνας της Σύμβασης** αναφέρεται στην πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Ουσιαστικά θέτει σε ισχύ τους δύο προηγούμενους πυλώνες στις εθνικές νομοθεσίες και ενδυναμώνει την εφαρμογή της εθνικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας (άρθρο 9). Ο πυλώνας αυτός ενισχύει τη δεσμευτική αξία των διατάξεων της Σύμβασης, εξασφαλίζοντας ότι οποιοδήποτε άτομο θεωρεί ότι το αίτημα του για πληροφορίες κατά το άρθρο 4 έχει αγνοηθεί, απορριφθεί αδικώς, είτε εν μέρει, είτε εξ ολοκλήρου, είτε έχει απαντηθεί ανεπαρκώς ή κατά τα άλλα δεν έχει αντιμετωπισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, διαθέτει πρόσβαση σε διαδικασία επανεξέτασης ενώπιον δικαστηρίου ή άλλου ανεξάρτητου και αμερόληπτου φορέα που καθορίζεται δια νόμου.

Όσον αφορά την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης από τα συμβαλλόμενα κράτη, αυτή επιτυγχάνεται μέσω της κατάρτισης και υποβολής στη Γραμματεία της Σύμβασης, ανά τακτά χρονικά διαστήματα (3 χρόνια), σχετικών εκθέσεων για την πρόοδο της εφαρμογής της Σύμβασης από κάθε συμβαλλόμενο κράτος. Το σύνολο των εθνικών εκθέσεων που έχουν υποβληθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι αναρτημένο μόνιμα στο διαδικτυακό τόπο της UNECE και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σημειώνεται ότι η υποβολή της έκθεσης γίνεται στη βάση συγκεκριμένου υποδείγματος , ώστε να υπάρχει ομοιογένεια στις παρεχόμενες πληροφορίες από τα συμβαλλόμενα μέρη.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο μας συνέταξε σχέδιο έκθεση εφαρμογής της Σύμβασης, το οποίο αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου που αφορά την περιβαλλοντική Πληροφορία <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=467&language=el-GR>. Ενδεχόμενη αποστολή προσθηκών/ τροποποιήσεων μπορεί να γίνει μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 2016 στην ηλεκτρονική διεύθυνση aarhusconvention2017@prv.ypeka.gr.